T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	**1**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	**38**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	**47**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı 2
Tablo 2: İdari Personel Sayıları 3
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu 4
Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri Ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu 7
Tablo 9: Faturaya Dayalı Borçlar 16
Tablo 10: Trafo Listesi 30
Tablo 11: Yasal Gerekçesine Uygun Olmayan 21/b İhaleleri 35

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AB	:Avrupa Birliği
AG	:Alçak Gerilim
AŞ	:Anonim Şirket
BGYS	:Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BKMYBS	:Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
EBYS	:Elektronik Belge Yönetim Sistemi
EPDK	:T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
İKN	:İhale Kayıt Numarası
KBS	:Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
MOSİP	:Mali Otomasyon Sistemi Projesi
OG	:Orta Gerilim
SKS	:Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı
TKYS	:Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Döviz Hesabının Kullanılmaması

2. Gelirlerden Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Proje Özel Hesabı Ay Sonu Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

4. Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturaya Dayalı Borçların Bilançoda Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Bilimsel Projeler Hesabı ile Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarından Çıkış Kayıtlarının Yapılmaması

2. Faiz Gelirlerine İlişkin Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

3. Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının Kullanılmaması

4. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Bilançoda Olması Gerekenden Fazla Yer Alması

5. Takipteki Alacakların Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında Kayıtlı Olmaması

6. Nadide Eserler Kütüphanesinde Bulunan Etnografik ve Güzel Sanat Eserleri İle Diğer Kıymetli Taşınırların Büyük Kısmının KBS Taşınır Kaydının Olmaması

7. Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yönetmeliğe Uygun Yürütülmemesi

8. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

9. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

10. İdarece Yapılan Elektrik Dağıtım Tesis Giderlerinin İlgili Şirketten Talep Edilmemesi ve Trafoların Devredilmemesi

11. İhale Dokümanlarının Hazırlanması ve İhale Süreci Kaynaklı Hususlar

12. Yasal Gerekçesi Oluşmadan 4734 sayılı Kanunun 21/b Maddesi İle İhale Yapılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınan kararla, 31.07.1933'te kapatılan Darülfünun'un yerine 01.08.1933'te İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. Kamu İdaresinin bugünkü teşkilat yapısı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 18.03.1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanun'a göre oluşturulmuştur. Üniversitede ön lisans, lisans ve yüksek lisans ve doktora eğitim-öğretim programı uygulanmaktadır.

www.balioglu.net

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İstanbul Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Rektör Yardımcıları, Rektör Danışmanları, Üniversite Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

İstanbul Üniversitesi bünyesinde 16 fakülte, 2 yüksekokul, 12 enstitü, 2 meslek yüksekokulu, 2 bölüm, 55 araştırma ve uygulama merkezi, kurullar ve komisyonlar (7 adet) bulunmaktadır. İstanbul Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Rektör Danışmanları • Genel Sekreterlik • Yönetim Kurulu • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • <u>Daire Başkanlıkları:</u> – Bilgi İşlem Daire Başkanlığı – İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı – Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Senato • <u>Fakülteler:</u> – İstanbul Tıp Fakültesi – Hukuk Fakültesi – Edebiyat Fakültesi – Fen Fakültesi – İktisat Fakültesi – Eczacılık Fakültesi – Diş Hekimliği Fakültesi – İşletme Fakültesi

– Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı – Personel Daire Başkanlığı – Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı – Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı – Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı • Müdürlükler: – Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü – Özel Güvenlik ve Koruma Müdürlüğü – Yazı İşleri ve Genel Evrak Müdürlüğü • Sivil Savunma Uzmanlığı • Sosyal Tesisler • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü	– Siyasal Bilgiler Fakültesi – İletişim Fakültesi – Su Bilimleri Fakültesi – İlahiyat Fakültesi – Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi – Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi – Hemşirelik Fakültesi (Kurulum Sürecinde) – Mimarlık Fakültesi • Enstitüler: – Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü – Aziz Sancar Deneysel Tıp Araştırma Enstitüsü – Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü – Havacılık Psikolojisi Araştırmaları Enstitüsü – Fen Bilimleri Enstitüsü – İşletme İktisadı Enstitüsü – Muhasebe Enstitüsü – Onkoloji Enstitüsü – Sağlık Bilimleri Enstitüsü – Sosyal Bilimler Enstitüsü – Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü – Çocuk Sağlığı Enstitüsü • Yüksekokullar : • Yabancı Diller Yüksekokulu • Devlet Konservatuvarı • Meslek Yüksekokulları : – Adalet Meslek Yüksekokulu – Güvenlik ve Koruma Bilimleri Meslek Yüksekokulu • Bölümler: – Enformatik Bölümü – Güzel Sanatlar Bölümü • Kurullar ve Komisyonlar: – Uluslararası Akademik İlişkiler Birimi – Bologna Eşgüdüm Komisyonu – Bilişim Koordinasyon Kurulu – Yayın Komisyonu Başkanlığı – Öz Değerlendirme Yönlendirme Komitesi – İ.Ü. Etik Kurulları – Bilişim ve Araştırma Politikaları Kurulu • Merkezler: – Uygulama ve Araştırma Merkezleri (55 adet)

Üniversitenin 2020 yılsonu itibarıyla 3.457'si akademik personel, 2.834 idari personel, 821 sözleşmeli personel ve 2.637 kadrolu işçi olmak üzere toplam 9.749 personeli bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Sayıları

Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler Sınıfı	996	1.428	**2424**
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1.162	1.540	**2702**

www.balioglu.net

Teknik Hizmetleri Sınıfı	329	195	**542**
Eğitim-Öğretim Hizmetleri Sınıfı	4	1	**5**
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	13	2	**15**
Din Hizmetleri Sınıfı	1	0	**1**
Yardımcı Hizmetler	329	859	**1188**
4-B Sözleşmeli / Bilişim Personeli	821	224	**1045**
İşçi	2.637	273	**2910**
TOPLAM	**6.292**	**4.522**	**10.814**

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	**Kadroların Doluluk Durumu**			**İstihdam Şekli**	
	Dolu	**Boş**	**Toplam**	**Tam zamanlı**	**Yarı zamanlı**
Profesör	919	86	1005	919	
Doçent	415	97	512	415	
Dr. Öğretim Üyesi	606	127	733	606	
Öğretim Görevlisi	343	126	469	343	
Araştırma Görevlisi	1.175	434	1609	1.175	
TOPLAM	**3.457**	**870**	**4.327**	**3.457**	

www.balioglu.net

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan

Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.046.547.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 149.361.398,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 1.195.908.398,00 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %93,14'ü yani 1.113.884.210,25 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri Ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	661.232.000,00	689.717.244,00	682.629.701,67	98,97	61,28
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	119.511.000,00	120.583.890,00	120.483.381,03	99,92	10,82
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	90.549.000,00	118.853.248,00	94.248.662,80	79,3	8,46
05-Cari Transferler	32.751.000,00	40.050.265,00	39.040.157,39	97,48	3,5
06-Sermaye Giderleri	142.504.000,00	226.703.751,00	177.482.307,36	78,29	15,93
TOPLAM	**1.046.547.000,00**	**1.195.908.398,00**	**1.113.884.210,25**	**93,14**	**100,00**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri toplam ödeneğe göre %93,14 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde başlangıç ödeneği 90.549.000,00 TL olup, yılsonu gerçekleşmesi 118.853.248,00 TL'dir. Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde başlangıç ödeneği %31,25 oranında aşılmıştır. Personel Giderleri için toplam ödenek 682.629.701,67 olup, bu ödeneğin %98,97'si harcanmıştır.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/ Mevlana Değişim Programı/ Farabi Değişim Programı /AB hibe işlemleri olmak üzere 2020 yılı için toplam 34.551.191,13 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

www.balioglu.net

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	46.537.000,00	72.020.441,55	154,76	6,38
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	955.252.000,00	981.056.419,53	102,70	86,93
05-Diğer Gelirler	44.758.000,00	76.321.660,74	170,52	6,76
06-Sermaye Gelirleri	0,00	34.205,10	-	0,00
810-Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler(-)	0,00	899.146,90	-	0,08
TOPLAM	**1.046.547.000,00**	**1.128.533.580,02**	**107,83**	**100,00**

Buna göre 2020 yılında bütçe gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı %107,83 seviyesinde olmuştur. Bütçe tahminine göre teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %54,76 oranında, diğer gelirlerde %70,52 oranında, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler de ise %2,70 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

Üniversitenin bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	734.873.358,17	602.439.895,25	682.629.701,67	-18,02	13,31
SGK Devlet Prim Giderleri	129.192.081,87	105.365.958,15	120.483.381,03	-18,44	14,35
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	158.601.383,80	119.133.854,76	94.248.662,80	-24,88	-20,89
Cari Transferler	41.354.796,98	31.756.306,56	39.040.157,39	-23,21	22,94
Sermaye Giderleri	192.344.778,91	138.223.075,22	177.482.307,36	-28,14	28,40
TOPLAM	**1.256.366.399,73**	**996.919.089,94**	**1.113.884.210,25**	**-20,65**	**11,73**

2020 yılında bütçe giderleri 2019 yılına göre %11,73 oranında bir artışla 1.113.884.210,25 TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	69.953.978,34	61.664.626,65	72.020.441,55	-11,85	16,79
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.876.249.231,38	1.063.168.998,71	981.056.419,53	-43,34	-7,72
Diğer Gelirler	66.450.934,85	51.991.459,35	76.321.660,74	-21,76	46,80
Sermaye Gelirleri	40.301,10	203.602,90	34.205,10	405,20	-83,20
TOPLAM	**2.012.694.445,67**	**1.177.028.687,61**	**1.129.432.726,92**	**-41,52**	**-4,04**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.529.242,60	286.786,95	899.146,90	-81,25	213,52
NET TOPLAM	**2.011.165.203,07**	**1.176.741.900,66**	**1.128.533.580,02**	**-41,67**	**-4,10**

www.balioglu.net

2020 yılında bütçe gelirleri 2019 yılına göre 4,10 oranında bir azalışla 1.128.533.580,02 TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.236.862.060,48 TL, indirim, iade, iskonto toplamı 896.746,90 TL, faaliyet gideri ise 1.110.536.023,01 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 125.429.290,57 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (TL)	Faaliyet Gelirleri (TL)	İndirim, İade, Iskonto Toplamı (TL)	Net Gelir (TL)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (TL)
1.110.536.023,01	1.236.862.060,48	896.746,90	1.235.965.313,58	125.429.290,57

İstanbul Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 37.532.161,84 TL dönem kârı ile kapatmıştır.

Üniversite 17.12.2009 tarihinde kurulmuş olan ve sermayesi 1.000.000,00 TL olan

İstanbul T…… Anonim Şirketi'ne 470.000,00 TL sermaye ile %47 oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak sosyal tesis işletmesi bulunmakta olup, 2020 yılı faaliyet gelirleri toplamı 13.833.945,66 TL, faaliyet giderleri toplamı 14.815.430,18 TL'dir. Dönem olumsuz faaliyet sonucu 981.484,52 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

www.balioglu.net

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İstanbul Üniversitesinde iç kontrol sisteminin etkin bir şekilde kurulması ve uygulanmasının sağlanması amacıyla İstanbul Üniversitesi Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yayımlanmıştır. Ön Mali Kontrol Sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuş olup, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Alt Biriminin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge hazırlanmış ve yönerge doğrultusunda iş ve işlemler gerçekleştirilmektedir. Kurum organizasyon yapısında görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiş ve iş akış süreçleri belirlenmiştir.

İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almaktadır. Yetki devri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir ve etkin şekilde uygulanmaktadır. Üniversitenin

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planında yer almaktadır.

İç kontrol sisteminin personel tarafından sahiplenilmesi ve gerekli kabulü görmesi için hizmet içi eğitimler verilmiş olup kalite çalışmaları kapsamında görev tanımları, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmiştir. Üniversite birimlerinde görevli personel tarafından Etik Değerler Sözleşmesi imzalanmıştır. *"Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri"* ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmaktadır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.

İlgili personellerin katkılarıyla hazırlanan stratejik plan ve performans programı içerik olarak mevzuata uygundur. Kurumun bütçesi, performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. İdare faaliyet raporu mevzuatta öngörülen süre içerisinde ve içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Faaliyet sonuçları ile değerlendirmeleri idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve idare faaliyet raporu kurumun web sitesinde yayınlanmaktadır.

www.balioglu.net

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları yıllık olarak hazırlanan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunda izlenmektedir. İdare kurumsal risklerini ve iç kontrol risklerini belirlemiş, risklerin değerlendirmesini yapmış ancak, belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri henüz uygulamaya geçmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi kurulmuştur. Üniversitede; gelen ve giden her türlü evrak dâhil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı Elektronik Bilgi Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılmaktadır. Bilgi Güvenliği Kontrolleri Kapsamında kurumun yazılı bir bilgi güvenliği politikası bulunmakla birlikte henüz Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) sertifikası bulunmamaktadır. KamuNet Ağına Bağlanma ve KamuNet Ağının Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 4'üncü maddesi gereğince Kurumun KamuNet'e bağlantı yapacak birimlerini ve sistemlerini kapsayacak BGYS kurup işletmesi ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin 12 No'lu Standardı gereğince de bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için gerekli kontrol mekanizmalarını geliştirmesi gerekmektedir. Kamu Kurumlarının Uyması Gereken Asgari Bilgi Güvenliği Kriterlerinin 4.1.

maddesi gereğince bilgi güvenliği sorumlusu atanmamış ve bilgi varlıkları güvenlik gereksinimlerine göre sınıflandırılmamıştır.

İşletim ve Bakım Yönetimi Kontrolleri kapsamında bilgi teknolojilerine ilişkin olay ve problemlerin çözümü için bir birim kurulmuş ancak BT varlıkları üzerinde gerçekleştirilecek değişiklikler ve acil durum değişikliklerinin yönetimi için prosedür bulunmadığı tespit edilmiştir. BT varlıkları ve süreçlerini etkileyebilecek değişiklikler kontrollü bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu kapsamda; değişiklik talep ve önerilerinin hangi süreçler takip edilerek oluşturulacağı, hangi yetkililer tarafından nasıl değerlendirileceği ve kabul veya reddedileceği tanımlanmalıdır. Nitekim TS ISO/IEC 27002 / Değişiklik Yönetimi başlıklı 12.1.2. maddesi gereğince bilgi güvenliğini etkileyen, kuruluş iş prosesleri, bilgi işleme tesisleri ve sistemlerdeki değişiklikler kontrol edilmeli ve BT varlıkları üzerinde gerçekleştirilecek değişiklikler ve acil durum değişikliklerinin yönetimi için prosedür geliştirilmelidir.

Üniversitede iç denetim birimi oluşturulmuş ve İç Denetim Birim Başkanlığı'nın işleyişi ile iç denetçilerin ve üst yöneticinin iç denetime ilişkin görev yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen bir yönerge çıkarılmıştır. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu henüz görevlendirilmemiştir.

www.balioglu.net

Kurumda 10 adet iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 8 tanesi dolu, 2 tanesi ise boştur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur. Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döviz Hesabının Kullanılmaması

Banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarlarının 105- Döviz Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 105- Döviz Hesabının niteliğine ilişkin 26'ncı maddesinde bu hesabın, muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

İstanbul Üniversitesi yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılı içinde yurtdışı veri tabanı ödemeleri, yabancı öğrenci sınav ücreti tahsilatı gibi işlemlere ilişkin olarak Kurumun banka nezdindeki döviz hesabından belirli tutarda ödeme ya da tahsilat yapılmasına rağmen söz konusu tutarların 105- Döviz Hesabı yerine 102- Banka Hesabında izlendiği görülmüştür. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer alan hükmüne aykırı bu uygulama neticesinde Kurumun 2020 yılı bilançosunda 105- Döviz Hesabı 126.027,50 TL tutarında eksik yer almaktadır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla 105- Döviz Hesabının kullanılmaya başlanacağı belirtilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Gelirlerden Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Kurumun 2020 yılı bilançosunda yer alan 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarların gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabının niteliğine ilişkin 138'inci maddesinde bu hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabının işleyişine ilişkin 139'uncu maddesine göre, 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabı bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili öngörülen gelir tahakkuk tutarlarının izlenmesi için kullanılmaktadır.

İstanbul Üniversitesi 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabının sadece açılış ve kapanış fişlerinde işlem gördüğü, Merkezi

Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer alan hükümlerine aykırı olarak yıl içinde ya da yılsonunda herhangi bir şekilde bu hesaptan 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabına ya da 630-Giderler Hesabına bir aktarım işlemi yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu durum incelenip Kurum yetkilileri ile paylaşıldığında; bahse konu tutarın herhangi bir şekilde uzun vadeli bir gelir tahakkukuna ilişkin olmadığı, önceki yıl/yıllardan devreden ancak herhangi bir şekilde zamanında kapatılmaması sebebiyle bilançoda yer alan ve konusu kalmayan bir tutar olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla söz konusu durum sebebiyle kurumun 2020 yılı bilançosunda 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabı 456.899,42 TL tutarında fazla yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı bildirilmiştir. 2021 yılında yapılan söz konusu işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 3: Proje Özel Hesabı Ay Sonu Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

104- Proje Özel Hesabında takip edilen Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlara ilişkin hibeler için ay sonlarında yapılması gereken değerleme işlemlerinin gerçekleştirilmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde;

*"Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir."*hükmü yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 104- Proje Özel Hesabının işleyişini açıklayan 25'inci maddesine göre özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farkları 104- Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak, değerleme sonucunda oluşan kur düşüş farkları ise 104- Proje Özel Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, 104- Proje Özel Hesabında kayıtlı döviz tutarları için her ay sonunda değerleme işlemi yapılması gerekmektedir. İstanbul Üniversitesi 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırı olarak ay sonu değerleme işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu değerleme işlemlerinin gerçekleştirilmemesi sebebiyle 104- Proje Özel Hesabı Kurumun 2020 yılı bilançosunda 8.407.768,15 TL tutarında fazla yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla bulgu konusu hesapta kayıtlı tutarlar için her ay sonunda değerleme işleminin yapılmasına başlandığı ifade edilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan söz konusu işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 4: Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturaya Dayalı Borçların Bilançoda Yer Almaması

İstanbul Üniversitesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçlarının bilançoda yer almadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince, faturalı alacaklar olarak tabir edilen 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68, ve Ek 71'inci maddelerinde düzenlenen emekli ikramiyesi, emekli/adi malüllük/vazife malüllüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen ölüm yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklı olarak İstanbul Üniversitesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna borçları bulunmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarihli ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; faturalı alacakların Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgilisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek MOSİP Bilgi Sisteminde görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığı sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

İstanbul Üniversitesi tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna 2020 yılında faturalı alacaklara ilişkin olarak 11.368.522,90 TL tutarında ödeme yapılmıştır. Faturalı alacak ödemeleri 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkindir.

Kurumdan alınan verilere göre İstanbul Üniversitesinin 2020 yılsonu itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9: Faturaya Dayalı Borçlar

Borcun Türü	Borcun İlgili Olduğu Yıllar	Ana Para (TL)	Gecikme Zammı/Faizi (TL)	Toplam Borç (TL)
Faturalı Alacak	2012-2020	587.719.875,20	299.278.037,20	**885.699.234,12**

Yukarıda yer alan tablodan ve açıklamalardan da anlaşılacağı üzere; İstanbul Üniversitesi Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçlarının büyük bir bölümünü 2020 yılsonu itibarıyla ödeyememiştir. Kamu İdaresinin söz konusu borçlarını zamanında ödeyememesinin temel sebebi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile İdarenin ilgili bütçe tertiplerine yeterli ödenek konmamasıdır. Dolayısıyla bütçe uygulamalarının sonucu olarak Kamu İdaresi, ödenek verildikçe başka bir kamu idaresine borçlarını gecikme zammı/faizi ile birlikte ödemek durumunda kalmaktadır.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; "Muhasebe sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinde kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı, "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde bir ekonomik değerin yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği, bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu, "Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi" başlıklı 51'inci maddesinde ise kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 368- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının niteliğini açıklayan 288'inci maddesinde bu hesabın, kanuni süresi içinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 289'uncu maddesinde ise vadesi geçmiş, ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıl veya faaliyet dönemi içinde ödenecek vergi ve diğer

yükümlülüklerin bu hesaba alacak, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı, 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, İstanbul Üniversitesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçlarının 368- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında kayıtlı bulunması gerekmektedir. Ancak İdarenin 2020 yılı sonu itibarıyla muhasebe sisteminde söz konusu borçların kayıtlı olmadığı görülmüştür. Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçların muhasebe sisteminde yer almaması neticesinde kurumun 2020 yılı bilançosunda 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı 885.699.234,12 TL tutarında eksik yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı bildirilmiştir. 2021 yılında yapılan söz konusu işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilimsel Projeler Hesabı ile Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarından Çıkış Kayıtlarının Yapılmaması

Bilimsel Araştırma Projelerinden desteklenen projelerin izlenmesi için kullanılan nazım hesaplardan ilgili çıkış kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 30.11.2006 tarih ve 20017 sayılı yazısı ile uygun görüş alınarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Muhasebe Yönergesi'nin "Hesap planı" başlıklı 7'nci maddesinde;

"Yükseköğretim Kurumlarına ait hesap planı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 44'üncü maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan aşağıdaki hesaplardan oluşur."

hükmü yer almakta olup, "Diğer Nazım Hesaplar" başlığı altında "962- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963- Bilimsel Projeler Karşılığı" hesapları düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye uygun olarak, üniversitelerde araştırma projelerinden desteklenen projelerin, her biri için ayrılan ödenek tutarları birim bazında açılan alt hesaplarda, desteklenen proje bütçesi ve ilgili kurullardan verilen ek ödenekler ile bu projeler için yapılan harcamaların "962- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963 Bilimsel Projeler Karşılığı" hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Bu hesapta kayıtlı olan tutarlardan yapılan cari harcamalar/makine teçhizat alımları bir taraftan 630- Giderler Hesabına ya da varlık alımlarına ilişkin olanlar ilgili varlık hesabına borç, 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutarlar aynı zamanda 962 no.lu hesaba alacak, 963 no.lu hesaba borç kaydedilir. Aynı şekilde Üniversitenin ilgili kurulları tarafından desteklenmesi iptal edilen bilimsel projelerin bütçelerinde kalan tutarlar 962 no.lu hesaba alacak, 963 no.lu hesaba borç kaydedilir.

www.balioglu.net

İstanbul Üniversitesi 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; bilimsel araştırma proje ödenek kayıtlarının yapıldığı (962 no.lu hesaba borç, 963 no.lu hesaba alacak kaydı yapıldığı) ancak harcama ve iptal işlemlerine ilişkin olarak nazım hesaplardan gerekli çıkış kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu uygulama neticesinde Kurumun 2020 yılı mizanında 962- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Projeler Hesabı ile 963- Bilimsel Projeler Karşılığı 25.877.311,81 TL tutarında fazla yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla bulgu konusu hesapların kullanılmaya başlandığı ifade edilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan söz konusu işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Faiz Gelirlerine İlişkin Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Tahakkuk etmiş olmakla birlikte içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında istenebilir duruma gelecek olan mevduat faiz gelirlerine ilişkin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 181- Gelir Tahakkukları Hesabının niteliğine ilişkin 119'uncu maddesinde bu hesabın; faaliyet alacakları, kurum alacakları ve diğer alacaklar hesap gruplarında izlenmeyen ve tahakkuk etmekle birlikte, gelecek aylarda

istenebilir duruma gelecek olan alacaklar ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelir tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi takip eden faaliyet döneminde dolanların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 121'inci maddesinde ise tahakkuk etmiş olmakla birlikte içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında istenebilir duruma gelecek olan alacakların ay sonlarında bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben tahsil edilenlerin bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; tahakkuk etmiş olmakla birlikte içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında istenebilir duruma gelecek olan mevduat faiz geliri tutarlarının 181- Gelir Tahakkukları Hesabında izlenmesi gerekmektedir. İstanbul Üniversitesi 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde mevduat faiz gelirlerinin muhasebeleştirilmesi işleminde faiz geliri tahakkuklarına ilişkin olarak 181- Gelir Tahakkukları Hesabına herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu uygulama neticesinde Kurumun 2020 yılı mizanında 181- Gelir Tahakkukları Hesabı 1.288.234,70 TL tutarında eksik yer almaktadır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta; 30.04.2021 tarihinden sonra Tek Hazine Kurumlar Hesabı uygulamasına geçilmiş olduğu, bu sebeple bu tarih itibarıyla faiz geliri elde edilmediği belirtilmiş olsa da, bulgu konusu husus 31.12.2020 tarihine kadar yapılan işlemler için geçerli bulunmaktadır. Bulguda da bahsedildiği üzere, Kurumun 2020 yılı mizanında 181- Gelir Tahakkukları Hesabı 1.288.234,70 TL tutarında eksik yer almaktadır.

BULGU 3: Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının Kullanılmaması

2020 yılı içinde tahsil edilen ancak, 2021 yılı faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirler için 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının niteliğine ilişkin 347'nci maddesinde bu hesabın dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 349'uncu maddesinde ise; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600-Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan

faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin ise 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamının 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; gelecek yıl/yıllara ait olup peşin tahsil edilen kira gelirlerinin 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. İstanbul Üniversitesi 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılı içinde peşin tahsil edilip 2021 yılı faaliyet hesaplarına dâhil edilmesi gereken kira gelirlerinin 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı yerine 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına kaydedildiği görülmüştür. Her ne kadar söz konusu hesabın bakiyesinin yılsonu işlemleri kapsamında 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına aktarılacak olması sebebiyle bilançoyu etkileyen bir durum olmasa da, uzun vadeli peşin tahsil edilen kira gelirlerinin dönem içinde 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi kira gelirlerinin vadelerinin mali tablolardan anlaşılmasını sağlayacaktır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla bulgu konusu hesabın kullanılmaya başlandığı ifade edilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan söz konusu işlemin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 4: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Bilançoda Olması Gerekenden Fazla Yer Alması

Kurumun İstanbul T…….Anonim Şirketindeki sermaye payına ilişkin tutarın bilançoda olması gerekenden fazla yer aldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğine ilişkin 159'uncu maddesinde bu hesabın; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 160'ıncı maddesinde ise mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse ayni sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni

sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; Kurumun İstanbul T…… Anonim Şirketindeki sermaye payının gerçeğe uygun değeri ile 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı olması, ayrıca İstanbul T…… Anonim Şirketinin öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutar ile Kurumun bilançosunda 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı olan tutarın birbiriyle eşit olması gerekmektedir.

İstanbul Üniversitesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde;

- Kurumun 1.000.000,00 TL sermayeli İstanbul T…… Anonim Şirketinde %47 oranında ortaklığının bulunduğu, dolayısıyla 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı bulunması gereken tutarın 470.000,00 TL olması gerektiği,

- İstanbul T…… Anonim Şirketinin bilançosunda İstanbul Üniversitesinin ortaklığına ilişkin olarak öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarın da yine 470.000,00 TL olduğu,

- Kurumun bilançosunda ise 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı tutarın 500.000,00 TL olduğu,

görülmüştür.

Yukarıda yer alan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, Kurumun 2020 yılı bilançosunda 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 30.000,00 TL tutarında fazla yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı bildirilmiştir. 2021 yılında yapılan söz konusu işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 5: Takipteki Alacakların Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında Kayıtlı Olmaması

Tahsil edilemediği için hukuk birimince takip edilen taşınmaz kiralamalarına ilişkin tutarların 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı olmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının niteliğine ilişkin 54'üncü maddesinde bu hesabın; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 56'ncı maddesinde ise takibe alınan alacakların 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı, 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği ve 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabında kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat tutarlarının bir taraftan 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabına alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı; Kurumun takibe alınan alacaklarına ilişkin tutarlar (vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirleri) ile bu tutarlara ilişkin tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

İstanbul Üniversitesi Hukuk Müşavirliğinden alınan verilere göre 2020 yılsonu itibarıyla; 53.625,00 TL tutarındaki kira alacağının tahsilinin sağlanamadığı ve takibe alındığı, kurumun 2020 yılı yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde ise söz konusu 53.625,00 TL tutarındaki takipli alacağın 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı olduğu görülmüştür. Takipteki kira alacaklarının muhasebe sisteminde yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı yerine 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı olması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 2021 yılı itibarıyla gerekli düzeltici işlemlerin yapıldığı bildirilmiştir. 2021 yılında yapılan söz konusu işlemlerin 2020 yılı mali tablolarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 6: Nadide Eserler Kütüphanesinde Bulunan Etnografik ve Güzel Sanat Eserleri İle Diğer Kıymetli Taşınırların Büyük Kısmının KBS Taşınır Kaydının Olmaması

Nadide Eserler Kütüphanesinde yer alan etnografik eserler, güzel sanat eserleri, kitap, belge, el yazması ve diğer nadir eserlerin büyük kısmının Taşınır KBS kaydının bulunmadığı, fiilen 102.833 adet eserden sadece 11.530 adet eserin Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim

Sistemi (KBS) taşınır kaydının bulunduğu, buna karşılık 91.303 adet eserin Taşınır KBS kaydının bulunmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesi uyarınca hazırlanan ve 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde, *"Harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirir."* denilmek suretiyle taşınır mal yönetiminin bütüncül bir sorumluluk anlayışı ile yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Nadide Eserler Kütüphanesinde yer alan 102.833 adet etnografik eser, güzel sanat eserleri, kitap, belge, el yazması ve diğer nadir eserden sadece 11.530 adedinin Taşınır KBS kaydının bulunduğu, geriye kalan 91.303 adet eserin Taşınır KBS kaydının bulunmadığı, dolayısıyla Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) ve Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi (TKYS) programına girişlerin yapılmadığı ve söz konusu 91.303 adet eserin giriş kaydının olmaması nedeniyle Taşınır Mal Yönetmeliği kapsamında düzenlenmesi gereken belge, cetvel ve yılsonu hesap kayıtlarında yer almadığı, ayrıca bu eserlerin giriş kayıtlarının olmaması nedeniyle değerleme çalışmalarının da bulunmadığı görülmektedir. Bu eksiklikler sebebiyle İdarenin 255 no'lu Demirbaşlar Hesabında (255.06 Hesap Grubu ile 255.07.02 Kod No.lu Kodlarda) kayıtlı tutarların gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulgu konusu hususlara ilişkin olarak ilgili taşınır kayıtlarının yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 7: Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yönetmeliğe Uygun Yürütülmemesi

Taşınır işlemlerine ilişkin olarak kayıtlar, harcama birimleri ve bazı ambarlarda yapılan incelemeler sonucunda, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaların bulunduğu tespit edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in *"Sorumluluk"* başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden,

www.balioglu.net

kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Yönetmelik'in 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlileri bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma halinde iade etmek zorundadırlar.

Adı geçen Yönetmelik'in "*Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri"* başlıklı 6'ıncı maddesinde taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları ayrıntılı şekilde izah edilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere harcama yetkilileri, taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri taşınır işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesinde ortak sorumludurlar. Yönetmelik'in 36'ncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi gerektiği, 30'uncu maddesinde kullanılan tüketim malzemesi çıkışlarının en geç üç ay içinde yapılması gerektiği, 32'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yılsonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayım kurulu tarafından sayımın yapılması gerektiği açıkça izah edilmiştir. Ayrıca Yönetmelik ekinde yer alan Dayanıklı Taşınırlar Defterine ilişkin açıklamalarda, taşınırın tanımlanmasına yarayan cins, marka, model, kapasite vb. teknik özelliklerin dayanıklı taşınırlar defterinde ilgili taşınırın satırında belirtileceği hüküm altına alınmıştır. Taşınır işlemlerine ait kayıtlar, harcama birimleri ve ambarlarda yapılan incelemelerde;

- Ambarlarda örnekleme yapılan sayımlarda pek çok mal ve malzemenin fazla ya da eksik olduğu tespit edilmiş olup bu meyanda görevlilerin değişmesinde veya dönem ve yılsonlarında yapılması gereken sayımların mevzuatın gerektirdiği biçimde yapılmadığı,

- Ambar kayıtlarında olmayan pek çok mal ve malzemenin fiilen ambarda yer aldığı, Taşınır Mal Yönetmeliğinin 4'üncü, 12'inci maddeleri gereğince hibe ve kullanımdan iade edilenler de dâhil ambardaki tüm malların KBS kaydının olması gerektiği, dolayısıyla ambar kayıtlarının (*150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı*) doğru ve güvenilir olmadığı,

- İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Ambarında yapılan denetimde satın alınan tüketim mallarının ambar memuru üzerine "girdi çıktı" yapılarak tamamının kayıtlardan düşüldüğü, dolayısıyla kayıtlarda "sıfır" görüldüğü halde ambarda fiilen KBS kayıtlarında

www.balioglu.net

olmayan yüzlerce cins mal ve malzeme bulunduğu; ambardaki fiili duruma göre 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabının gerçeği yansıtmaktan uzak olduğu;

- Kütüphane Daire Başkanlığı KBS kayıtlarına göre Demirbaş Ambarında bulunması gereken pek çok demirbaş malzemenin (makam koltuğu, misafir koltuğu, sandalye v.b.) ambarda fiilen bulunmadığı,

- Kişi ve ortak kullanım alanlarına verilen dayanıklı taşınırlara ait "Dayanıklı Taşınırlar Listesinin" Taşınır Mal Yönetmeliğinin 33.4. maddesine uygun şekilde Oda, Büro, Bölüm, Geçit, Salon, Atölye, Garaj ve Servis gibi ortak kullanım alanlarına asılması gerektiği halde bazı mahallere asılmadığı;

- Bazı ambar ve rafların tertip ve düzeninin bulunmadığı, ambarda taşınırların dağınık şekilde farklı raflarda muhafaza edildiği, sayıma uygun şekilde istiflenmediği, dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin bazı birimlerde tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen eksiklikler, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. İlgili taşınır mevzuat hükümlerinin tam olarak uygulanmaması taşınırların takibi ve muhafazasını güçleştirmektedir. Sonuç olarak taşınır işlemlerinde mevzuata uyarlı olmayan uygulamalar sonucunda bilançodaki 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabının, 255- Demirbaşlar Hesabının doğru ve güvenilir olmadığı düşünülmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu hususlara ilişkin olarak gerekli tedbirlerin alınmaya başlandığı görülmüştür. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 8: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Üniversiteye ait arazi ve arsaların üzerine yapılan binaların tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

"Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik"in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde:

"(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins

tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Ancak kamu idarelerinin savunma, güvenlik ve istihbarat hizmetlerinde kullandığı taşınmazlardan, ilgili idarelerce belirlenenlerin cins tashihleri yapılır.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." hükümleri yer almaktadır.

İstanbul Üniversitesi tapu kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Kamu İdaresine ait arazi ve arsaların üzerine yapılan binaların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür. Üniversiteye ait taşınmazların yukarıda bahsedilen Yönetmelik hükümlerine uygun olarak cins tashihlerinin yapılarak, taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarında belirtilen cinslerinin birbirine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında Üniversiteye ait taşınmazların cins tashihlerinin yapılarak, taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarında belirtilen cinslerinin birbirine uygun hale getirilmesine yönelik olarak çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 9: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Yapılan incelemede 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Tebliği'nin *'Teyit İşlemleri'* başlıklı 30.5.4. maddesinde; *"4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir."* denilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2021 yılı itibariyle ilgili kontrollerin yapılmaya başlandığı bildirilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 10: İdarece Yapılan Elektrik Dağıtım Tesis Giderlerinin İlgili Şirketten Talep Edilmemesi ve Trafoların Devredilmemesi

Enerji müsaadesi alınabilmesi için dağıtım şirketince yapılması gereken ancak çeşitli nedenlerle idare bütçesinden karşılanan dağıtım tesis giderlerinin dağıtım şirketinden talep edilmediği ve tesis edilen trafoların dağıtım şirketine devredilmeyerek bakım giderlerine meydan verildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3'üncü maddesine göre, dağıtım şirketi, belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımı ile iştigal eden tüzel kişiyi ifade eder. 28.01.2014 tarih ve 28896 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin 3'üncü maddesi gereğince dağıtım tesisi, iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının (dağıtımın yapıldığı trafonun) bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, (alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar), bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları; bağlantı hattı tüketicilerin iç tesisatını dağıtım şebekesine bağlamak için gerekli ve bu Yönetmelik kapsamında belirtilen mesafe sınırları dâhilinde olan; AG'den bağlı tüketiciler için yapı bina giriş noktasından itibaren dağıtım şebekesine kadar, OG'den bağlı tüketiciler için tüketicinin şalt sahasının bittiği noktadan itibaren dağıtım şebekesine kadar olan hattı; bağlantı noktası iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının (trafo) bittiği noktadan sonraki nihayet direğini ve alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktasını"; iç tesisat ise "Tüketim tesislerine ait bağlantı noktasından sonra yer alan ve kullanıcı sorumluluğunda bulunan elektrik tesisatını ifade etmektedir.

Nitekim adı geçen Yönetmelik'in "Dağıtım tesisi sınırları" başlıklı 15'inci maddesinde dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetinde bulundugu ve bağlantı noktası dâhil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisi olduğu vurgulanarak bağlantı noktası dâhil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren geri kalan hattın dağıtım tesisi olduğu açıkça hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla alçak gerilim (AG) seviyesinden bağlı tüketiciler için enerjinin yapı bina giriş noktalarına kadar getirilmesi, orta gerilim (OG) seviyesinden bağlı tüketiciler için tüketim tesislerine ait şalt sahalarının (trafoların) bittiği noktadan sonraki nihayet direğine kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin sorumluluğundadır. Görüldüğü üzere hem alçak gerilim hem orta gerilim seviyesinden bağlı tüketicilere bağlantı noktasına kadar enerjinin getirilmesi (trafo dâhil) maliyeti dağıtım şirketine aittir.

Dağıtım şirketinin ihtiyaç sahibi kişi ve kurumların enerji talebini, meskûn mahal içinde ve meskûn mahal dışında farklı zaman dilimlerinde karşılaması gerektiği, anılan Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Bu durumda enerjinin bina giriş noktalarına (AG'de trafodan nihai direğe) kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olmakla beraber, Yönetmelik'in 10/A maddesinin 4-c fıkrası gereğince dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olan dağıtım tesis giderleri bazı durumlarda dağıtım sistemine bağlantı başvurusu yapan gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanabilmektedir.

Yönetmelik'in yukarıda bahsedilen 21'inci maddesinde hangi durumlarda başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişilerin tesisler için yeni yatırımları finanse edebileceği ve dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında, ilgili dağıtım tesisine ilişkin finansman ve bağlantı koşulları gibi hususların düzenlendiği tesis yapım sözleşmesinin imzalanacağı hüküm altına alınmıştır. 21'inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca başvuru sahibince üstlenilip ödenen yatırım bedelini en fazla 12 eşit taksitle geri ödemesi gerektiği hususu hükme bağlanmıştır.

Öte yandan Yönetmelik'in 10/B maddesinin dördüncü fıkrası gereğince bağlantı hattının kullanıcı tarafından tesis edilecek olması halinde, dağıtım şirketi ile kullanıcı arasında, bağlantı hattının tesisine, kullanım haklarına ve devrine ilişkin bir tesis yapım sözleşmesi imzalanır. Altıncı fıkra kapsamındaki bağlantı hattı enerjilendirme tarihinden itibaren beş yıl sonra, diğer bağlantı hatları enerjilendirme tarihinde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın dağıtım şirketine devredilmiş kabul edilir. Aynı maddenin 6'ncı fıkrası gereğince ise meskûn

mahal dışındaki 500 metreyi aşan OG bağlantı hatları, enerjilendirme tarihinden itibaren beş yıl boyunca bağlantı hattı niteliğini korur ve bu süre sonunda dağıtım şebekesi kapsamına alınır. Bağlantı hatlarının işletme ve bakımı, tesislerin enerjilendirilmesinden itibaren dağıtım şirketinin sorumluluğundadır. Ayrıca Yönetmelik'in 37'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Kullanıcı tarafından tesis edilmiş olan dağıtım tesislerinin işletme, bakım, onarımı dağıtım şirketince yapılır.

Bununla beraber 01.02.2019 tarihinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından yapılan yazılı açıklamada elektrik faturalarında yer alan dağıtım bedelinin yalnızca faturanın dağıtımı veya sayacın okunması bedeli olmadığı, enerjinin üretiminden nihai tüketiciye teslimine kadarki süreçte oluşan tüm maliyetlerin bu rakamın içinde olduğu ve bu meyanda enerjinin nihai tüketicilere sunulması kapsamındaki trafo tesis giderleri ile bu trafoların bakım giderlerinin tüketim faturalarına (% 30,8 oranında) dâhil olduğu vurgulanmıştır. Buna göre trafo ve tesis giderleri ile bakım onarım giderlerinin dağıtım şirketi uhdesinde olması ve bu giderlerin ise tüketim faturalarına dahil edilerek tahsil edilmesi karşısında İdarece yapılan trafoların bedellerinin enerji dağıtım firmasından talep edilmesi, bu tesis ve trafoların devri yapılarak trafo bakım maliyetine katlanılmaması gerekmektedir. Aksi bir durumun nihai tüketiciye (İdareye) "mükerrer trafo tesis ve bakım bedeli" ödemesine sebebiyet verdireceği açıktır.

www.balioglu.net

Buna göre ilgili kamu binalarının hizmete açılmasının gecikmemesi için İdarece karşılanan enerji dağıtım şirketi uhdesindeki söz konusu ekli tabloda gösterilen yatırım tesis giderlerinin ilgili enerji dağıtım şirketinden yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince en fazla on iki aylık eşit taksitle ve kanuni faizleri ile birlikte geri alınması gerekmektedir.

Söz konusu tesis ve trafoların bakımının yüksek maliyet, teknik donanım ve uzmanlık gerektirmesi nedeniyle (hukuki açıdan dağıtım şirketine devredilmiş kabul edilen) bu tesislerin kaydi olarak da müştemilatı ile birlikte ilgili dağıtım şirketine devredilmesi gerektiği; ayrıca elektrik bağlantı talep yazısının bina tamamlandıktan sonra değil, ihale öncesinde yazılarak enerji bağlantı noktasının önceden belirlenmesi ve bu şekilde dağıtım şirketine gerekli yatırım ve tesisi yapabilmesi için zaman tanınması yerinde olacaktır.

Sonuç olarak enerji müsaadesi alınabilmesi için dağıtım şirketince yapılması gereken ancak çeşitli nedenlerle İdare bütçesinden karşılanan dağıtım tesis giderlerinin cari yıl içinde elektrik dağıtım şirketinden talep edilerek gelir kaydı yapılmaması ve trafo devir işlemlerinin tamamlanmamasından dolayı trafo bakım giderlerinin İdarece karşılanması nedenleriyle

Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 600 Gelirler Hesabı ile 630 Hizmet Alım Giderleri Hesabının tam, doğru ve gerçeğe uygun sonuç vermeyeceği düşünülmektedir.

Tablo 10: Trafo Listesi

Sıra No	İşin Adı ve Yılı	Trafonun Enerji Dağıtım Firmasına Devredilip Devredilmediği	Trafo Kurulumu İçin Ödenen KDV Dahil Toplam Tutar	Trafo Kurulumu İçin Ödenen Tutarın Enerji Dağıtım Şirketinden Tahsil Edilip Edilmediği
1	İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Binası Restorasyon ikmal Ve Rektörlük Merkez Bina Müze Düzenlenmesi İşi, (OG ve Trafo	Yer Devri yapılamadı henüz. TİP- C trafo merkezi olduğundan, sadece YG kablolar ve giriş-çıkış OG hücrelerin yer devri yapılacaktır.	**119.459,45-TL** (24.11.2016 tarihli taraflarca imzalanan 'Tesis Sözleşmesi' ekinde yer alan 'Birim Bedel İcmal tablosu' doğrultusunda hesaplanmıştır.)	Tahsil Edilmemiştir.
2	İstanbul Üniversitesi Nörolojik Bilimler İkmal İşi (OG ve Trafo İmalatları Uygulama Bitirme Yılı 2021) (Tesis Sözleşmesi imzalanması yılı 2020)	Yer Devri yapılamadı henüz. TİP- C trafo merkezi olduğundan, sadece YG kablolar ve giriş-çıkış OG hücrelerin yer devri yapılacaktır.	**68.961,14-TL** (27.10.2020 tarihli taraflarca imzalanan 'Tesis Sözleşmesi' ekinde yer alan 'Birim Bedel İcmal tablosu.')	Tahsil Edilmemiştir.

www.balioglu.net

Dağıtım tesis giderlerinin ilgili dağıtım şirketinden talep edildiği ancak henüz sonuç alınamadığı bildirilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 11: İhale Dokümanlarının Hazırlanması ve İhale Süreci Kaynaklı Hususlar

İdarenin gerçekleştirdiği ihale süreçleri üzerinde örnekleme yapılan incelemede yaklaşık maliyetin hazırlanması, teknik şartnamenin oluşturulması, istekli yeterliliğinin belirlenmesi ve ihale süreci kaynaklı bazı eksiklik ve rekabete aykırı uygulamalar tespit edilmiştir.

A- Yaklaşık Maliyetin Tespitinde bir Önceki İhale Fiyatının Esas Alınmaması

2019/511577 İhale Kayıt Numaralı İstanbul Üniversitesi 2020 yılı Personel Taşıma Hizmet İhalesi ihale dokümanları incelenmiştir. Yaklaşık maliyetin tespitinde alınan tekliflerin ortalamasının esas alınması, buna karşın ağırlıklı veya aritmetik ortalamaya bir önceki yılın ihale bedelinin güncellenmek suretiyle dikkate alınmaması sonucunda yaklaşık maliyetin piyasa değerinden daha yüksek belirlenmesine neden olduğu değerlendirilmektedir.

Yeni ihalede servis güzergâhlarının sayısı ve araç kapasiteleri değiştiğinden önceki ihaleye yansıyan fiyatlar dikkate alınmadığını ifade edilmiştir. Oysa servis güzergâhları ve araç kapasiteleri aynı kalan hatların yaklaşık maliyetinin tespitinde bu fiyatların de dikkate alınması uygun olacaktır.

İhale Uygulama Yönetmelikleri gereğince İdare, alım konusu mal ile ilgili daha önceki dönemlerde alım yapmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedelleri, endeks veya Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endekslerden uygun olanı kullanmak suretiyle güncelleyerek yaklaşık maliyeti hesaplayabilir.

B- İhalede İstenmesi Zorunlu Olmayan Belgenin İstenmesi

www.balioglu.net

2019/511577 İhale Kayıt Numaralı İstanbul Üniversitesi 2020 yılı Personel Taşıma Hizmet İhalesi ihale dokümanlarının incelenmesinde rekabeti sınırlayan belge istendiği tespit edilmiştir. İlgili ihaleye teklif veren isteklilerden yeterlilik kapsamında Büyükşehir Belediyesinden alınmış servis taşımacılığı yetki belgesi ile birlikte istenmesi zorunlu olmayan Bakanlık Servis Taşımacılığı Yetki Belgesi de ayrıca istendiği görülmektedir.

İdarece İstanbul gibi büyük bir metropolün her bölgesine servis hizmeti yapabilme kapasitesi olan, belli bir ölçek seviyesine sahip istekli ile hizmet alabilmek adına, kapasite büyüklüğünün ölçülmesi ile ihalelerde yeterliliğin sağlanması hedeflendiğinden Bakanlıktan alınan yetki belgesi istenerek yeterlilikleri tespit edilmeye çalışıldığı belirtilmiştir. Oysa İstanbul Büyükşehir Belediyesi bu belgeyi zaten büyük bir metropolün her bölgesinde servis hizmeti yapabilme kapasitesi olan ve belli bir ölçek seviyesine sahip isteklilere bu belgeyi vermektedir.

Sonuç olarak servis hizmeti büyükşehir belediyesi sınırları içinde yapılacağından Büyükşehir Belediyesi'nden alınmış Servis Yeterlik Belgesi istenmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. En uygun teklif veren firmanın Bakanlıktan Alınan Servis Taşımacılığı Yetki Belgesi sunmadığı için değerlendirme dışı tutulması nedeniyle sözleşmenin çok daha yüksek bir bedelle imzalandığı tespit edilmiştir.

C- Birimler Arasındaki İhtiyaçların Birleştirilerek Toplu İhaleye Çıkılmaması

Farklı birimlere ait aynı nitelikteki ihtiyaçlar birleştirilerek, toplu şekilde ihaleye çıkılmadığı tespit edilmiştir.

Harcama birimlerinin kullandıkları sarf malzeme ve cihaz çeşitliliğinin olması, mali durumları ve ödeme sürelerinin farklılık arz etmesi nedeniyle yaklaşık maliyet ve ihale fiyat tekliflerinin farklı olacağı göz önünde bulundurularak ortak alım gerçekleştirilemediği ifade edilmiştir. Bilakis toplu alım yoluyla ödeme avantajı ve mali durumları farklı olan birimlerin aynı ve benzer ihtiyaçlarını daha uygun bedel üzerinden karşılanması mümkündür. Bulgunun farklı malzeme ve cihaz ihalelerinin birleştirilmesi için değil, idarelerin farklı birimlerindeki aynı nitelikteki ihtiyaçları için yazıldığı açıktır.

Sonuç olarak toplu alımın getireceği pazarlık avantajından yararlanmak için bir idarenin birden fazla birimin aynı mahiyetteki ihtiyacını birleştirerek ihaleye çıkması mümkün olduğu gibi, farklı idarelerin aynı nitelikteki ihtiyaçları için birlikte ihaleye çıkılması da mümkündür. 4734 sayılı Kanunun Ek 7'nci maddesi gereğince birden fazla idarenin ortak ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarım işlerine ilişkin, 4734 sayılı Kanunda yer alan ihale usulleri uygulanarak tek bir ihale yapılabilir.

www.balioglu.net

Örnek olarak farklı harcama birimlerinin akaryakıt ihtiyaçları için farklı birimlerce ayrı ayrı ihaleye çıkıldığı ve bu ihalelerin kırımsız sonuçlandığı görülmektedir. Bununla beraber SKS Daire Başkanlığının açtığı akaryakıt ihalesine tek istekli katılmıştır. Harcama birimlerinin akaryakıt ihtiyacı birleştirilerek toplu şekilde ihaleye çıkılması ihaleye teklif veren istekli sayısını artıracaktır.

İdarenin farklı birimlerinin aynı ihtiyacı için toplu şekilde ihaleye çıkması rekabeti tesis edecek, kamu kaynaklarının daha etkin ve tasarruflu kullanılmasını sağlayacaktır.

D- Yeterlilik Kriteri Olarak Yüzde 30 Oranında Kendi Malı Olma Şartı Aranması

27.10.2020 tarihinde ihalesi yapılan ve 06.11.2020 tarihli İhale Komisyon kararıyla karara bağlanan 2020/491435 kayıt numaralı İstanbul Üniversitesi Personel taşıma hizmet alımı ihalesinde yeterlilik kriteri olarak, rekabete sınırlayıcı şekilde, ihaleye girecek isteklilerde servis hizmetinde kullanılacak araçların % 30 nispetinde kendi malı olma şartı aranması sonucu sahiplik sınırı bu oranın altında kalması nedeniyle çok daha uygun teklif sunan başka bir istekli ile sözleşme imzalanması fırsatının kaçırıldığı tespit edilmiştir.

İhale onay ve ilan tarihinde yürürlükte olan Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41'inci maddesinde konuya ilişkin olarak *"İşin yapılabilmesi için gerekli görülen makine, teçhizat ve diğer ekipmanın sayısına ve niteliğine dokümanda yer verilir. Makine, teçhizat ve ekipman için kendi malı olma şartının aranmaması esastır."* denilmektedir.

30.9.2020 tarih ve 31260 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle adı geçen Yönetmelik'in 41'ince maddesi *"İşin yapılabilmesi için gerekli görülen makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin bilgilere sözleşme tasarısında yer verilir. Ancak, söz konusu makine, teçhizat ve diğer ekipman* ***yeterlik kriteri olarak belirlenemez****."* Denilmiştir.

Her ne kadar ihale onay ve ilan tarihinde yeterlilik kriteri olarak makine, teçhizat ve diğer ekipmanın kendi malı olma şartı aranmayacağı hükmü bulunmuyor olsa bile ihale tarihinde (27.10.2020) ve ihale komisyonu karar tarihinde (6.11.2020) bu hükmün değiştiğinin bilinmesi ve yürürlükte olması karşısında ilan halindeki ihale iptal edilerek yeni düzenlemeye uygun şartname hazırlanarak rekabete açık şekilde yeni bir personel taşıma hizmet ihalesine çıkılması veya ilk ihalede "*Makine, teçhizat ve ekipman için* ***kendi malı olma şartının aranmaması*** *esastır.*" düzenlemesine uyarlı şekilde kendi malı olma şartının düşük tutulması halinde kamu kaynaklarının etkin ve tasarruflu kullanılacağı düşünülmektedir.

Yapılacak 2022 Yılı Personel Taşıma Hizmet Alımı ihalesinde, bulgu önerisi doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 12: Yasal Gerekçesi Oluşmadan 4734 sayılı Kanunun 21/b Maddesi İle İhale Yapılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde temel ihale usulü olarak açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirlenmiş ve ancak yasada sayılan belli şartların varlığı halinde Kanunun 21/b maddesi kapsamında pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabileceği belirtilmiş olmasına rağmen 2020 yılı içinde 21/b usulü ile gerçekleştirilen bazı ihalelerin yasal gerekçesine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Kanununda temel ihale usulleri olarak açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü sayılmış olup, pazarlık usulü istisnai bir ihale usulü olarak öngörülmüştür. Bu istisnai usulün uygulanabilmesi için ise Kanunda bir takım haller belirlenmiştir. 21 inci maddenin (b) bendi de bu istisnai hallerden bir tanesidir.

16/5/2018 tarihli ve 7144 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle yapılan değişiklikle birlikte 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun pazarlık usulünü düzenleyen 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre; "*Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması*

üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" halinde pazarlık usulü ile ihale yapılabilecektir.

Adı geçen Kanunun 21/b maddesinde kanun koyucu iki ayrı durumu düzenlemiştir. Birinci durum; *"doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen haller…"* ikinci durum ise *"idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması"* halidir. Birinci durumda pazarlık usulünün hangi şartlarda uygulanacağı tek tek sayılmıştır. Her ne kadar 'idarece belirlenen haller' denilmek suretiyle idareye geniş bir takdir yetkisi verilmiş olsa da maddede belirtilen hallerin mevcudiyeti halinde bu durumların 'can ve mal güvenliğinin ne şekilde tehlikeye düşeceği' veya idare nezdindeki 'öngörülemezlik durumu' açıkça belirtilmeli, öne sürülen gerekçeler de kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.

www.balioglu.net

İkinci durumla ilgili olarak ise Kamu İhale Kurulunun vermiş olduğu kararlarda; öngörülemeyen olay kavramının açıklığa kavuşturulması gerektiği üzerinde durulmuş ve bir durumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21/b maddesi açısından idarece öngörülemeyen olay içerisine girebilmesi için idarelerin kusurundan kaynaklanan bir durumun olmaması ve ortaya çıkan olayın; ihale yapılmasını gerektiren durumdan önce idare tarafından "öngörülemez", "olağan dışı", "anormal" nitelikte ve "idarenin iradesinden bağımsız" olması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca salgın hastalık, doğal afet veya can ve mal kaybı tehlikesi oluşturan durumun ihale edilen iş veya alınan mal arasında doğrudan bir illiyet bağı olması da gerekir. Kanun koyucu özel şartların varlığı altında uygulanabilen 21-b pazarlık yöntemiyle kapalı devre yapılan alımların yasal şartlar oluşmadığında "hiç yapılmasın" demekte, mevzuatta öngörülen ilan araçları ile herkesin bileceği şekilde açık ihale yöntemiyle ilan edilerek yapılmasını öngörmektedir.

İdare yaptığı açıklamada özetle "beklenen İstanbul depremi", "açık ihale ve ilan süresinin uzunluğu", "binanın acilen hizmete açılması", "hizmette devamlılık" veya "işin yıllara sâri hale gelmemesi" gibi hususlarını 21/b gerekçesi olarak sıralamıştır. Yapım ihaleleriyle ilgili olarak öne sürülen işin bir an önce bitirilmesi ve yıllara sâri hale gelmemesi gerekçesinin, işin hâlihazırda yıllara sâri hale gelmiş olması ve beklenen İstanbul depremi gerekçesinin ise, Danıştay'ın E. 2009/4101, K. 2010/8217, 3.12.2010 tarihli 13'üncü

Dairesinin: *"İdarece işin aciliyet gerektirme sebepleri arasında deprem riskinden de bahsedilmekte ise de, İstanbul'da 1999 yılında yaşanan büyük deprem felaketinden 6 yıl geçtikten sonra gerçekleştirilen ihalede, belirtilen gerekçenin kabulüne olanak bulunmamaktadır."* şeklindeki kararı karşısında bir anlam ifade etmeyeceği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak "beklenen İstanbul depremi", "açık ihale ve ilan süresinin uzunluğu", "binanın acilen hizmete açılması", "hizmette devamlılık" veya "işin yıllara sâri hale gelmemesi" gibi hususların yasal 21/b gerekçeleri arasında olmadığı açıktır. Her ne kadar ilan sürelerin uzunluğu, sürecin kolaylığı ve benzeri gerekçelerle Kanunun 21/b maddesi kullanılsa bile, ihaleye girecek yüklenicilerin ilansız şekilde doğrudan seçilmesi ve ihaleye tek istekli bile katılsa sonuçlandırılmasının mümkün olması esas neden olduğu düşünülmektedir. Adı geçen Kanun'da sayılan şartlar var olmadığı sürece 21/b usulü ile ihaleye çıkılmasının aynı Kanunda belirtilen ihale ilkelerine aykırılık oluşturacağı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 11: Yasal Gerekçesine Uygun Olmayan 21/b İhaleleri

Sıra no	İşin adı	İhale onayında belirtilen gerekçe	Sözleşme bedeli TL (KDV Hariç)
1	Kütüphane ve Gençlik Merkezi Yapımı	Binanın yıl içinde tamamlanması (yıllara sâri hale gelmemesi)	46.910.000
2	Hastane ikmal işi	Beklenen İstanbul depremi	35.068.655

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 38**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 41**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 41**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 41**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 42**
6. **DENETİM BULGULARI 42**

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımları İçin Sözleşme İmzalanmaması

2. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

3. Özel Oda Ücretlerinin Belirlenmesinde Tespit Edilen Hususlar

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 10.03.2000 tarihli ve 23989 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet Alanı" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma, ölçme değerlendirme ve benzeri hizmetler ile sınavlar yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Klinik; poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde, insan, hayvan, bitki ve her türlü madde, malzeme üzerinde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney, tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hasta bakıcılık, bakım, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak, bu amaçla yataklı-yataksız, sabit, geçici, gezici sağlık tesisleri, uygulama eczanesi, kreş ve gündüz bakım evleri işletmek ve sağlık bilimleri ile ilgili, eğitim programları düzenlemek, ilaç üreticilerinin çeşitli nedenlerle imha etmek İstedikleri ilaçlan, kimyasalları "1262 sayılı kanuna" göre imha etmek bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

c) Birimlerin faaliyet alanı ile ilgili senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, reklam, ilan, yayın, röleve, restorasyon, radyo-TV dahil yayın faaliyetleri yapmak ve raporlar düzenlemek,

d) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikolojik, çevre kirliliği, insan sağlığı ile ilgili analiz ve danışmanlık yapmak ve raporlar düzenlemek,

e) Yetiştirilecek veya üretilecek her türlü bitkisel, hayvansal ve mineral nitelikte ürünlerle ilgili mal ve hizmet üretiminde bulunmak, etolonaj, tarla ve bahçe bitkilerinin muayenesi ile gerektiğinde bunların tedavisi, plan, proje teknik tarım araçlarının deneyleri, prototip yapımı ve benzeri ile bunlara ilişkin raporları düzenlemek, tarımsal sorunlara çözüm getirecek uygulamaya yönelik araştırmalar yapmak, elde edilen sonuçların yaygın ve etkin kullanımını sağlamak, bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

www.balioglu.net

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

g) Faaliyet alanı ve konularında bilgisayar teknolojisine dayalı yazılım, donanım, iletişim hizmetlerini (internet, web dahil) sunmak,

h) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

i) Her türlü ağaç, metal, çini, seramik, model, tasarım, denetim, mekanik deneyler, tekstil, dericilik, atölyeleri hizmetleri vermek, kalite kontrolü yapmak, her türlü mekanik elektrik ve elektronik makine ve cihazlarla ilgili bakım-onarım, proje ve üretim işlerini ifa etmek,

j) Beden eğitimi, spor ve antrenörlük alanında, seminer ve eğitim programlan ve yarışmalar, eğitim semineri, antrenörlük programları düzenlemek ve organizasyon yapmak, bu amaçla ilgili spor tesislerini işletmek, turizm ve otelcilik ile ilgili eğitim programlan düzenlemek ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek,

Olarak belirlenmiştir.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü, 2 işletme müdür yardımcısı, 20 idari memur ve 20 sürekli işçi hizmet vermekte olup; idari memurların kadroları, özel bütçede, diğerlerinin ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü 2 Defterdarlık uzmanı ve 3 Şef ve 4 Memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan

İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 774.735.622,22 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 725.412.327,29 TL, bütçe geliri ise 759.946.194,67 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 72,39 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 508.186.971,40 TL'dir.

2020 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 773.791.929,53 TL, gider toplamı 736.259.767,69 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yılsonu itibarıyla dönemi 37.532.161,84 TL net karla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

www.balioglu.net

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımları İçin Sözleşme İmzalanmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre doğrudan temin ile gerçekleştirilen hizmet işlerinin incelenmesi sonucunda; alım yapılan ve belirli bir süreyi gerektiren tıbbi cihazların bakım onarımları, röntgen cihazı bakım onarımı, hasta ve şahıs asansörlerin bakım onarımları, tehlikeli madde güvenlik danışmanlığı hizmeti, CR cihazı bakım onarımı vantilatör cihazı bakım onarımı, ışınlama cihazı periyodik bakımı gibi hizmet işleri için yüklenici ile sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.1.1.3. maddesinde; " *Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması İdarelerin takdirindedir*." denilmiştir. Dolayısıyla Tebliğ düzenlemesi uyarınca bakım onarım ya da proje hazırlanması gibi belli bir süreyi gerektiren işler için yapılacak alımlarda sözleşme düzenlemesi zorunludur.

Kamu İdaresi cevabında muhtelif birimlerde yer alan tıbbi cihazların bakım – onarım sözleşmelerine ilişkin yapılan işler listelerinin gönderildiği ifade edilmiştir. Oysa bu sözleşmeler denetim ekibinin bilgisi dâhilinde olup bulgu konusu yapılanlar yukarıda adı zikredilen bakım onarım hizmetleridir.

Doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren istisnasız tüm hizmet alımlarında işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını garanti altına almak, kamu kaynaklarının etkin kullanımını ve işin kontrolünü sağlayabilmek, ayrıca ilgili işten doğabilecek hukuki anlaşmazlıkların önüne geçebilmek açısından mevzuatın zorunlu kıldığı gibi sözleşme imzalanması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Yapılan incelemede 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Tebliği'nin *'Teyit İşlemleri'* başlıklı 30.5.4. maddesinde; *"4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir."* denilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde

belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmaması hususuna ilişkin olarak bundan sonraki süreçte gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir. 2020 yılından sonra yapılan/yapılacak olan işlemlerin 2020 yılına ilişkin olarak bulguda tespit edilen hususlara herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 3: Özel Oda Ücretlerinin Belirlenmesinde Tespit Edilen Hususlar

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesinde yatarak tedavi gören hastalardan alınan özel oda ücretinin Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'ne uygun olarak belirlenmediği tespit edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nin "1.9.4. Otelcilik Hizmetlerinde İlave Ücret Uygulaması" başlıklı maddesinde; *"(1) Sözleşmeli/protokollü sağlık kurumları, asgari banyo, TV ve telefon bulunan; 2 yataklı odalarda sundukları otelcilik hizmetleri için SUT eki EK-2/B Listesinde 510.010 kod ile yer alan "Standart yatak tarifesi" işlem bedelinin 1,5 katını, tek yataklı odalarda ise 3 katını geçmemek üzere kişilerden ilave ücret alabilir. Günübirlik tedavi kapsamındaki işlemler sırasında verilen otelcilik hizmeti için ise en fazla SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan "Gündüz yatak tarifesi" işlem bedelinin 3 katına kadar ilave ücret alınabilir. SUT eki EK- 1/C Listesinde yer alan istisnai sağlık hizmetlerinde otelcilik hizmetleri için ayrıca ilave ücret uygulanmaz."* denilmektedir.

İstanbul Tıp Fakültesi Başhekimliğinin 23.01.2020 tarih ve 19746 sayılı yazısı ile; 2020 yılında özel odalarda kalanlardan alınacak ilave ücret iki kişilik odalar için 45,00 TL, tek kişilik özel odalar için 90,00 TL olarak belirlenerek otelcilik hizmetlerinde ilave ücret uygulamasında İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi ve personelin kendisi ve birinci derece yakınları ile İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi ya da personeli iken emekli olan kişilerden özel oda ücreti alınmamasına karar verilmiştir.

Tebliğ ile kurumlara, belirlenen sınırlamalar içerisinde ilave özel oda ücreti tespit etme yetkisi verilmekte ve fakat bu ücretin kimlerden alınacağı veya kimlere ne kadar indirim yapılacağı veya Tebliğ eki 1/C'de sayılanlar dışında kimlere muafiyet tanınacağı konusunda herhangi bir belirleme yetkisi verilmemektedir. Bir başka deyişle "otelcilik hizmetlerinde ilave ücret" konusunda kişiler için bir indirim veya muafiyet getirilmemiştir.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi cevabında mevzuata uygun olmayan söz konusu muafiyet uygulamasına ilişkin her hangi bir açıklama yapılmamış, bunun yerine özel oda ücretlerinin belirlenmesine ilişkin genel hükümlere değinilmiştir.

Sonuç olarak yapılan muafiyetin gerekçesinin personelin kurumsal aidiyet kazanmasına vesile olmak ve mesai saatlerinde başka bir sağlık kurumuna giderek vakit kaybını minimize etmek olduğu düşünülse bile mer'i mevzuat karşısında üniversite tarafından belirlenen ilave özel oda ücretlerinin üniversite personeli dâhil Tebliğ eki 1/C'de sayılanlar hariç herkesten alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 47

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 49

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 49

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 49

5. DENETİM GÖRÜŞÜ 50

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisleri 27.12.1994 tarihli ve 30 no.lu İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 23.08.2005 tarihli ve 16 no.lu İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu Kararı ile İstanbul Üniversitesi İktisadi İşletmesi olarak Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığına bağlanmıştır. İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun 16.04.2009 tarihli ve 6 sayılı kararı ile Sosyal Tesisler İşletmesi kurulmuştur. 24.12.2009 tarihli ve 10 sayılı İstanbul Üniversitesi Senato Kararı ile İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisler İşletmesi Yönergesi kaldırılarak İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisleri Yönergesi kabul edilmiştir. Bu değişiklikle Sosyal Tesisler, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesi dışında, ancak, İstanbul Üniversitesi Tüzel Kişiliğine bağlı olarak yeniden yapılandırılmıştır. Yönerge 21.04.2016 tarihinde İstanbul Üniversitesi Senatosunca alınan 11/7 sayılı Karar ile değişikliğe tabi tutulmuştur.

www.balioglu.net

İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisleri muhasebe kayıt ve işlemlerinde; saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'i uygulamaktadır. Sosyal Tesisler; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine, 26.12.1992 tarih ve 21447(M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği hükümlerine ve 30708 sayılı ve 08.03.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümlerine de tabi bulunmaktadır.

Sosyal Tesisler; hizmet bedeli olarak alınan yemek, konaklama ve diğer hizmet bedellerinin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan 2020-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun hareket etmektedir.

Sosyal Tesisler misafirhane (Baltalimanı), eğitim ve dinlenme tesisi (Enez kampı), kantin, lokanta ve otopark (İstanbul Tıp Fakültesi) birimlerinden oluşmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisleri Yönergesi hükümlerine göre, İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesisleri Yürütme Kurulu, Rektör ve görevlendireceği Rektör Yardımcısının başkanlığında Üniversite Genel Sekreteri, Strateji Geliştirme Daire Başkanı, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanı ile Rektör tarafından iki yıl süreli görevlendirilecek üç kişi olmak üzere toplam yedi kişiden oluşmaktadır.

Yürütme Kurulu Başkanının yönetim ve tasarrufu çerçevesinde faaliyet gösteren Sosyal Tesislerde işçi statüsü ile istihdam edilen ve giderleri sosyal tesis bütçesinden karşılanan toplam 95 kişi çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Gelirleri ile giderlerini karşılayan Sosyal Tesislerde 2020 yılı konsolide edilmiş gelir gerçekleşmesinin 13.833.945,66 TL, konsolide edilmiş gider gerçekleşmesinin ise 14.815.430,18 TL olduğu ve dönemin 981.484,52 TL zararla kapatıldığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesis 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net